

Contact blad

**Met hart en
handen**

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Fleur de Beaufort, Joke Bos-Sinoo, Sacha Jansen, Katinka Kersting, David van Lennep

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Katinka Kersting.
T 070 – 364 9920
E kersting@johanniter.nl

Fotografie

Diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag
T 070 – 364 9920
F 070 – 356 1137
E info@johanniter.nl
W www.johanniter.nl
Bankrekening: NL38 ABNA 0258538147

Johanniter Nederland biedt hulp en zorg aan mensen die door ziekte, een handicap, ouderdom of sociale omstandigheden in een afhankelijk-ke positie verkeren. Duizenden vrijwilligers, verspreid door Nederland, zetten zich hiervoor in. Zij zijn actief in zorgcentra, inloophuizen, hospitia en bij onze vakantieactiviteiten. Ons doel is mensen plezier te geven en leed te verzachten.

Van de redactie

Terwijl ik dit stukje schrijf, is de bekende Nijmeegse Vierdaagse net van start gegaan. De jongste deelnemer aan dit wandelfestijn is 11, de oudste maar liefst 94. Gisteren hoorde ik op de radio een 85-jarige wandelaar die de vierdaagse voor de zeventigste keer hoopt te voltooien, ditmaal samen met zijn kleinzoon. Jong geleerd is oud gedaan, lijkt hier het motto.

Zo ook voor de leerlingen van de scholengemeenschap in Lelystad die zich op geheel eigen wijze al jong inzetten voor anderen. Bijvoorbeeld door bewoners van het plaatselijke verzorgingstehuis mee te nemen tijdens de avondvierdaagse. De jongeren leren zo niet alleen om klaar te staan voor mensen in hun directe omgeving, maar ervaren ook al vroeg dat dit contact met anderen ontzettend leuk en leerzaam is. Je krijgt er immers zoveel voor terug. Een ervaring die veel vrijwilligers zullen herkennen. Je zet je in omdat je iets wilt en kunt betekenen voor anderen, maar ervaart vrijwel direct wat deze belangeloze inzet ook met jezelf doet.

Bij de Nijmeegse Vierdaagse speelt de saamhorigheid een grote rol. Wandelaars steunen elkaar, zeker als het moeilijk wordt om ook die laatste kilometers af te leggen, en bereiken zo veelal als team de finish. Natuurlijk speelt ook het publiek een belangrijke rol bij het aanmoedigen, het aanbieden van versnaperingen en het bieden van verkoeling met de tuinslang. Samen bereik je zoveel meer, ook als vrijwilligers. 'We doen het met elkaar, anders kan het gewoon niet', geeft Vera Stein aan, die de Medaille van St. Jan mocht ontvangen voor haar jarenlange trouwe inzet als vrijwilliger bij het Johannes Hospitium in Wilnis.

Het is goed om soms stil te staan bij het vele werk dat door vrijwilligers wordt verricht en hen daarvoor te bedanken, zoals tijdens de vrijwilligersbijeenkomst in Madurodam waarover u elders in dit blad kunt lezen. Zonder vrijwilligers kan Johanniter Nederland immers geen meters maken.

De redactie van het *Contactblad* is erg blij dat zij haar gelederen heeft kunnen uitbreiden met een nieuw enthousiast lid: Sacha Jansen. Zij wordt in deze editie niet alleen aan u voorgesteld, maar klom ook reeds in de pen. Welkom!

FLEUR DE BEAUFORT

Inhoudsopgave

Jong geleerd, oud gedaan

Er wordt wel gezegd dat jongeren moeilijk te porren zijn voor vrijwilligerswerk. Of dat ze het alleen doen als het aansluit bij hun belevingswereld of goed staat op hun CV. Over jongeren die zich belangeloos inzetten voor bewoners van een verzorgingshuis, hoor je maar weinig. Maar ze zijn er wel degelijk!

Twee nieuwe Johanniter groepen

Dit voorjaar konden we twee nieuwe Johanniter groepen verwelkomen: de vrijwilligers van Rustoord in Lisse en de vrijwilligers van Hospice Katwijk. Beide groepen vallen onder zorgorganisatie DSV|Verzorgd Leven, waarvan al meerdere vrijwilligersgroepen bij Johanniter Nederland waren aangesloten.

Vrijwilligersdag Madurodam

Op zaterdag 10 juni organiseerden Johanniter Nederland een feestelijke dag voor haar vrijwilligers in Madurodam. Vrijwilligers uit alle delen van het land waren van de partij.

En verder

4 De praktijk • 9 Kookvrijwilligers leren bij • 10 Ingezonden • 11 Gedicht • 16 Te doen in... • 18 Korte berichten • 22 Puzzel • 23 Agenda • 24 In contact met...

➤ Begeleiding en hulpmiddelen voor doven en slechthorenden

Al jaren zijn er ter ondersteuning van doven en slechthorenden diverse apps voor smartphones op de markt. Redactielid Sacha Jansen onderzoekt hoe hierin de praktijk gebruik van wordt gemaakt. Zij ging op bezoek bij een beschermde woonvorm van Bavo Europoort in Rotterdam. De mensen die hier wonen zijn doof of slechthorend én hebben een psychische beperking. Zij hebben begeleiding nodig maar daarbij wordt (nog) beperkt gebruik gemaakt van de moderne techniek.

Het lukt de bewoners van de woonvorm vaak niet om dingen helemaal zelfstandig te regelen. Dat komt door hun doofheid of door hun psychische beperking, of de combinatie daarvan. Daarom ontvangen zij begeleiding op meerdere gebieden. Voor communicatie krijgen zij bijvoorbeeld hulp bij het invoeren van contacten op de telefoon en bij het zoeken van een dagbesteding op internet. Door de psychische beperking is de ontwikkeling wat vertraagd en moeten sommige handelingen steeds weer opnieuw worden uitgelegd. Ook is vaak hulp nodig bij het maken van een afspraak bij de huisarts

(geen emailadres beschikbaar), bij het opvragen van informatie voor een dagje uit en de beantwoording van een e-mailbericht. Meestal gaat er een eigen tolk mee naar een activiteit zoals de dagbesteding.

Hulpmiddelen en apps

Voor de communicatie onderling wordt veel gebruik gemaakt van WhatsApp. Het contact met familie gebeurt vaak via **Skype** of **Videochat**. Iedere bewoner heeft een wekkeralarmstelsel in zijn of haar appartement: een wekker op een trilplaatje dat ook flitslichten af kan geven. Bijna niemand heeft een smartphone, omdat men niet weet hoe het werkt of de telefoon is te klein. Jammer, want er zijn voor hen veel apps beschikbaar voor smartphones. Zo is er bijvoorbeeld **Signcall**, waarmee je met andere Signcall-gebruikers kunt bellen met tekst, spraak en beeld. Zelf spreken en tekst of gebaren terug ontvangen is ook mogelijk. Dit heet Total Conversation. Een vergelijkbare app is **Glide**, waarmee je ook in tekst en beeld met elkaar kan communiceren. De app **Tap Tap** (voor iPhone) helpt bij het horen van geluiden. Iemand die doof is, hoort de deurbel niet, maar Tap Tap wel. Deze app geeft

dan een visuele melding, zodat het rinkelen van de bel toch overkomt. Met de **Light Flow Lite** app kun je een kleur aan een app koppelen of de kleuren van je LED-lampje instellen. Veel plaatsen in Nederland hebben een organisatie voor doven en slechthorenden die hierover informatie kunnen geven. In Rotterdam is dat Swedoro: Stichting Welzijn Doven Rotterdam.

'Ouderwetse' gebarentaal

Natuurlijk is er ook nog de 'ouderwetse' gebarentaal. Sinds het begin van de jaren tachtig is er meer acceptatie voor het gebruik van gebarentaal, daarvoor was men van mening dat de dove maar moest leren liplezen. Er waren in die tijd vier scholen die verschillende soorten gebarentaal aanleerden. Er was overlap in de gebarentaal maar er waren ook verschillen. Nu is dat samengevoegd tot één gebarentaal. Hier is ook een app voor ontwikkeld: de gebarenwoordenboek app **iSignNGT**, voor Apple (iOS) en Android, gelanceerd door het Nederlands Gebarencentrum. Voor alle gebaren is een filmpje beschikbaar. De keerzijde van de gebarentaal is echter dat het een ander soort taal is dan de gesproken taal. Er worden eenvoudige zinnen gebruikt en daarmee eenvoudige gebaren. Daarmee gaan een hoop woorden verloren. De gesproken taal is gecompliceerder en heeft meer nuances. Daarnaast kunnen doven en slechthorenden de intonatie niet horen, dus letten zij erg op de mimiek van de ander. Een ander nadeel van de gebarentaal is dat de gebaren moeilijk uit te voeren zijn wanneer de motoriek is verstoord, bijvoorbeeld na een herseninfarct. Dan wordt het lastig om door de ander begrepen te worden ...

➤ Bronnen:

- Nederlands Gebarencentrum
- Oorakel
- GGMD
- Symio
- Doof.nl
- GooglePlay
- Bellen.com
- Beschermde woonvorm in Rotterdam

Doofheid en psychiatrie

Veel doven in deze beschermde woonvorm hadden vroeger problemen omdat hun horende ouders geen of onvoldoende 'know how' hadden waardoor het kind niet goed begrepen en begeleid werd en zich niet 'gehoord' voelde. Het gevolg was nogal eens dat zij als tiener verkeerde dingen gingen doen, verkeerde vrienden kregen, gingen blowen en dusdanig de weg kwijt raakten dat zij in de psychiatrie belandden. Een van de bewoners voelde door zijn doofheid een enorme prestatiedruk en is daar zo gefrustreerd van geraakt, dat hij in een depressie raakte. Er volgde een mislukte suïcidepoging met invaliditeit als gevolg. Het GGMD (Geestelijke Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening) voor doven en slechthorenden kan hulp bieden bij deze trauma's en deze te helpen voorkomen.

'Horende' wereld versus 'dove' wereld

Dove mensen willen graag met horende mensen omgaan. Contact hebben met de horende wereld levert namelijk veel voordelen op. Wie gewend is met horende mensen om te gaan, durft meer te vragen aan de ander, is meer open en voelt minder schaamte. Ook leert men de teruggegeven informatie van de horende, beter 'lezen'. Dat van de ander daarbij veel geduld wordt gevraagd, is vanzelfsprekend. Nog een reden om met horenden om te gaan, is dat de dovenwereld maar een heel kleine wereld is; mensen kennen elkaar al gauw van de dovenschool, want daar zijn er niet zo veel van. De kans is groot om klasgenoten weer tegen te komen op een evenement als een landelijke 'Dovendag'. Als de herinneringen aan school leuk zijn is dat een dag om naar uit te kijken. Was de schooltijd niet zo plezierig... ➤

▶ Jong geleerd, oud gedaan

Er wordt wel gezegd dat jongeren moeilijk te porren zijn voor vrijwilligerswerk. Of dat ze het alleen doen als het aansluit bij hun belevingswereld of goed staat op hun CV. Over jongeren die zich belangeloos inzetten voor bewoners van een verzorgingshuis, hoor je maar weinig. Maar ze zijn er wel degelijk!

‘Doe eens iets voor een ander.’ Onder dat motto zetten leerlingen van de Scholengemeenschap Lelystad zich op allerlei terreinen in om iets voor hun medemens te betekenen. Leerlingen van de eerste klassen doen ieder jaar mee aan een Run Bike Run waarmee zij geld ophalen voor een goed doel, anderen doen mee aan de Roparun om geld op te halen voor de strijd tegen kanker. En voor datzelfde doel gaan er zelfs leerlingen naar Frankrijk om mee te doen aan de actie ‘Alpe d’Huzes’.

Op tijd bij het verzorgingshuis

Je kunt je echter ook dicht bij huis inzetten en een jaarlijks terugkerend evenement zoals de Avond-vierdaagse leent zich daar prima voor. Jeffrey, Dani, Colin en Luuk volgen de opleiding Sport, Dienstverlening en Veiligheid en onder leiding van hun leraar halen zij vier avonden lang bewoners van een verzorgingstehuis op, om met hen te wandelen.

‘Dat is soms best wel stressen’ zegt Jeffrey. ‘Normaal gesproken doe ik na schooltijd wat huiswerk, eet ik en ben ik ’s avonds met vrienden of werk ik verder voor school, maar nu moet het allemaal snel, snel, snel, want op deze avonden eten we thuis vroeger, omdat we op tijd bij het verzorgingstehuis moeten zijn om de bewoners op te halen. Dan moeten we naar het startpunt op het plein voor het stadhuis, lopen we de vijf kilometer en brengen daarna de bewoners weer terug. En op de laatste

avond is het altijd feest met een intocht met drumbands en heel veel publiek langs de route. Dan wachten we ook op alle andere lopers en is het een optocht van duizenden mensen die feestend worden binnengehaald. Dat vinden de bewoners met wie wij lopen echt prachtig!’

Geen onnodige risico's

Dit jaar was het de vraag of het allemaal wel door zou gaan. Door de

onzekere weersomstandigheden was er zelfs even sprake van dat het evenement zou worden afgelast, maar na overleg is toch besloten om van start te gaan. ‘Maar de eerste avond viel voor ons meteen uit, omdat het best hard regende’, zegt Colin. ‘Dan worden de mensen in de rolstoelen te nat en kunnen ze onderkoeld raken, dus de verzorgers vonden het risico te groot. En dat was gelukkig maar goed ook, want de regen kwam na een tijdje echt met bakken uit de lucht’. De andere avonden was het gelukkig droog en op de laatste dag kregen alle wandelaars het weer wat ze verdienden: een zonovergoten avond.

Op een ander vertrouwen

Toen de jongens ermee begonnen, dachten ze dat het een ‘eitje’ zou zijn, maar dat viel best wel tegen. ‘Het duwen van de rolstoelen op zich is niet zo zwaar, maar je moet onderweg goed uitkijken waar je loopt, opletten dat je niet in de berm komt met een wiel en vooral opletten voor hobbels, tegels die niet goed liggen, een steen waar je overheen rijdt en natuurlijk stoep op, stoep af. Wij merken daar niets van, maar als je in een rolstoel zit is dat een vervelend gevoel. Na de eerste avond kwam één van ons op het idee om zelf een stukje te gaan rijden met een rolstoel. Op school staan er een paar en die mochten we lenen onder de les. Dat was best lachen. Toen we expres over een tegel reden

die omhoog stak, vielen we er bijna uit. Het voelt ook wel eng dat jij erin zit en zelf niets kunt doen. Je moet dus helemaal op een ander vertrouwen. De avond daarna hebben we een stuk voorzichtiger gedaan en daar kregen we complimenten voor.’

Veel minder saai dan op school

De jongens doen dit nu voor het tweede jaar en vinden het vooral leuk omdat de ‘opa’s en oma’s’ met wie zij wandelen zo genieten. Ze zijn het alle vier met elkaar eens dat ze dit, ook als ze van school zijn, willen blijven doen. ‘Het is iets heel anders dan praten met je vrienden. Onderweg vertellen we elkaar van alles. Wij over de dingen die wij beleven en over thuis en school en zij heel veel over vroeger. Het lijkt soms net een geschiedenisles, maar dan veel minder saai dan op school en je beweegt er ook nog bij. Op die manier les krijgen is een stuk leuker. We willen kijken of we iets kunnen bedenken waarbij dit bij de lessen gedaan kan worden. Dan heb je een leuke les, doe je iets, maak je iemand anders blij en hoeft de leraar geen orde te houden. Wij zijn dan veel gemotiveerder.’ ▶

BERT GILBERT

➤ Kookvrijwilligers leren bij

Johanniter Nederland faciliteert graag scholing en training van de Johanniter vrijwilligers, zowel praktisch als financieel. Afgelopen voorjaar deed een aantal kookvrijwilligers van de Johannes Hospitia in Vleuten en Wilnis een kookworkshop die door Johanniter Nederland werd gefinancierd.

In de hospitia in Wilnis en Vleuten wordt dagelijks door vrijwilligers voor de gasten gekookt. Hetty Boven, vrijwilligerscoördinator, legt uit dat koken in een hospitium echt anders is dan op andere plekken: 'Mensen in hun laatste levensfase zijn vaak bedlegerig en kunnen daardoor bijvoorbeeld slecht vet, zetmeel en zout verdragen. De smaak kan veranderd zijn door chemotherapie of ze moeten gepureerd eten wegens slikproblemen. Verder hebben mensen in hun laatste levensfase vaak niet veel trek. Dus moet je kleine porties aanbieden, een grote portie werkt ontmoedigend. Ook kunnen mensen zich schuldig voelen als een groot deel van de maaltijd weer terug gaat naar de keuken. Een begripvolle houding van de kok is dan erg belangrijk. Naast lichamelijke zaken, spelen er dus ook allerlei emoties rond het eten.'

Palliatief koken

De manier waarop er in het hospitium gekookt wordt, wordt ook wel palliatief koken genoemd. Het lastige is dat er hiervoor weinig boeken of cursussen ontwikkeld zijn. Vrijwilligers moeten het dus in de praktijk leren. Wel worden ze hierbij ondersteund door het hospitium. Hetty: 'Wij proberen af en toe iets voor onze kookvrijwilligers te organiseren op het gebied van koken, bij voorkeur toegespitst op palliatief koken. Op een gegeven moment werd ik door een vrijwilliger getipt dat Miele een prachtig kookcentrum in Vianen heeft, waar ze cursussen geven. Ik heb contact gezocht met Miele en diegene die ik als eerste sprak, had zelf een naaste die in een hospitium had gelegen. Zij had er een warm en goed gevoel aan over gehouden. Zoiets scheelt natuurlijk. Dus Miele wilde ons voor een heel schappelijk tarief een workshop geven. Die is vervolgens volledig door Johanniter Nederland gefinancierd.'

Samen eten

Aan de workshop namen de kookvrijwilligers van Wilnis en Vleuten deel, 26 in totaal. Er werd heel specifiek ingegaan op zaken die bij het koken in een hospitium van belang zijn. Hetty: 'Het ging bijvoorbeeld over koken met minder zout. Ook hebben we geëxperimenteerd met een stoomoven. Die werkt heel goed bij het bereiden van kleine porties en bovendien wordt er veel smaak behouden. Het viergangen menu dat we bereidden, hebben we vervolgens samen opgegeten. Alle deelnemers waren zeer enthousiast. Een dergelijke activiteit is ook heel goed voor het teamgevoel en de onderlinge saamhorigheid. Dit is voor herhaling vatbaar!'

Deelnemer Gilbert Gaillard vertelt

'Sinds men in 2008 begon met koken in het hospitium, ben ik kookvrijwilliger. Vóór die tijd kwam het eten van een cateraar voor verzorgingshuizen. De gasten waren hier niet gelukkig mee, terwijl ze over de rest van het hospitium lovend waren. Toen zijn we zelf maar gaan koken. Er zijn nu circa 25 koks, allemaal vrijwilligers. We werken in koppels van twee. Aan elke gast vragen wij wat hij of zij die dag graag wil eten. Dit pakt vaak minder ingewikkeld uit dan je zou denken, omdat ze door elkaar op ideeën gebracht worden en dan ongeveer hetzelfde willen. Na deze inventarisatie worden de boodschappen gedaan en dan gekookt. Zelf hou ik van hartig, dus de soep die ik in het hospitium kook, vind ik te flauw. Daarom vraag ik vaak aan iemand anders om te proeven of de soep goed smaakt. Zo is er een aantal zaken waar je rekening mee moet houden, maar je hoeft zeker geen drie sterren-kok te zijn. Gasten willen het liefst eten zoals ze thuis aten. Of – wat ook vaak gebeurt – ze verlangen naar de maaltijden die hun moeder kookte. Laats was er een mevrouw die de boerenkool van haar oma wilde eten. We hebben het er uitgebreid over gehad wat ze dan precies bedoelde en uiteindelijk bleek het geheim een scheutje azijn te zijn. De boerenkool smaakte inderdaad als die van oma en die mevrouw was helemaal gelukkig. Het is dus ook een kwestie van goed luisteren en doorvragen.

De workshop was een leuke en leerzame aanvulling. Er is aandacht besteed aan hygiëne, we leerden over verschillende soorten snijtechnieken en snijplanken en we hebben gewerkt met een stoomoven. Een belangrijk aandachtspunt was het koken met zo min mogelijk zout. Ook leerden we een ander manier van vlees bereiden; niet olie of boter in de pan verhitten en daar het vlees in laten zwemmen, maar het vlees goed inwrijven met olie en dat in een droge pan aanbraden. Zo kregen we allemaal trucs en tips. Want koken in het hospitium is anders dan in huiselijke kring. Bijvoorbeeld alleen al door het feit dat je meerdere pannen tegelijkertijd op hebt staan. Naast het

koken zelf was er aandacht voor de voorbereiding – de mise en place –, het opmaken en het uitserveren; voor het hele proces dus. We hebben in groepjes van vier een compleet menu gemaakt dat we vervolgens zelf hebben opgegeten.

Eerst maakten we een soep, waarbij we de stoomoven gebruikten. Die werd mooi opgemaakt met op het laatst toegevoegde licht gegaarde ingrediënten. Verder stonden geroosterde zoete aardappelen, een salade, een saus met Madeira en biefstuk op het menu. Als toetje was er een timbaaltje met frambozen en bramen met een deegkorstje erop. Alles smaakte fantastisch. Het waren stuk voor stuk kleine gerechtjes, met een minimum aan zout, die door het gebruik van groenten en kruiden veel smaak kregen. De koks die al wat langer meelopen, kenden sommige trucs misschien al, maar we hebben er toch allemaal veel van opgestoken.

Wat me drijft? Ik vind het belangrijk om me in te zetten als vrijwilliger. Er zijn drie voorwaarden waar vrijwilligerswerk voor mij aan moet voldoen. 1: Ik wil het leuk vinden om te doen. 2: Ik wil de mensen voor wie ik het doe iets te bieden hebben. 3: Het moet er toe doen. Als vrijwilligerswerk aan die drie criteria voldoet, ben ik gelukkig. Vandaar dat ik nu al zoveel jaar vrijwilligerswerk doe. Het mooiste moment vind ik altijd als je de kamer van een gast binnen gaat en je er achter komt wat die persoon op die dag het liefst wil eten. Maar... dat kan tegen etenstijd weer anders zijn, omdat die persoon dan slaapt of niet lekker is. Dat is niet erg, dat hoort er ook bij! ➤

KATINKA KERSTING

➤ Op 11 mei was onze jaarlijkse team-/scholingsdag. Deze keer kozen we voor een EHBO-dag, die werd gegeven door Ria Siccama. Zij was jaren werkzaam op de ambulance van het St. Jansdal ziekenhuis en deed veel ervaring op met praktische EHBO.

We begonnen deze dag om 09.30 uur met koffie en wat lekkers dat door de dames zelf was gebakken. Ria had deze dag verdeeld in verschillende onderwerpen, waaronder het onderdeel reanimatie.

Op de geleende oefenpop deed ze ons voor hoe te handelen bij hartfalen. Daarna hadden we een quiz over het menselijk lichaam. Even testen hoe het met onze kennis gesteld was. Heel leerzaam!

Na een heerlijke lunch leerden we verbanden aanleggen. Op de foto's is dat goed te zien dat

we op elkaar oefenden. Ook gingen we om de beurt nogmaals oefenen hoe te handelen bij hartreanimatie. Terwijl we bezig waren, was er alle gelegenheid om vragen te stellen en persoonlijke ervaringen uit te wisselen. We kijken terug op een leerzame, maar ook bijzonder gezellige dag die vraagt om herhaling. Volgend jaar weer, met een nieuw onderwerp. ➤

MET VRIENDELIJKE GROET, JANNIE ESKEs,
COÖRDINATOR POLIKLINIEK ST JANS DAL, DRONTEN

➤ Net als de kookworkshop waarover u leest op pagina 8 en 9 werd deze training gefinancierd door Johanniter Nederland. Voor vragen over trainingen kunt u altijd contact opnemen met ons kantoor.

➤ Rondje Keukenhof

In het vorige *Contactblad* vroegen we u ons foto's te sturen met als onderwerp 'onderlinge contacten'. Een van de foto's die wij ontvingen, is gemaakt tijdens een uitje in Johanniter verband. Omdat de foto niet aansluit bij dit seizoen, plaatsen we hem nu niet op de cover. De foto is prachtig! Helaas is de inzender onbekend. In elk geval hartelijk dank!

➤ Geloven

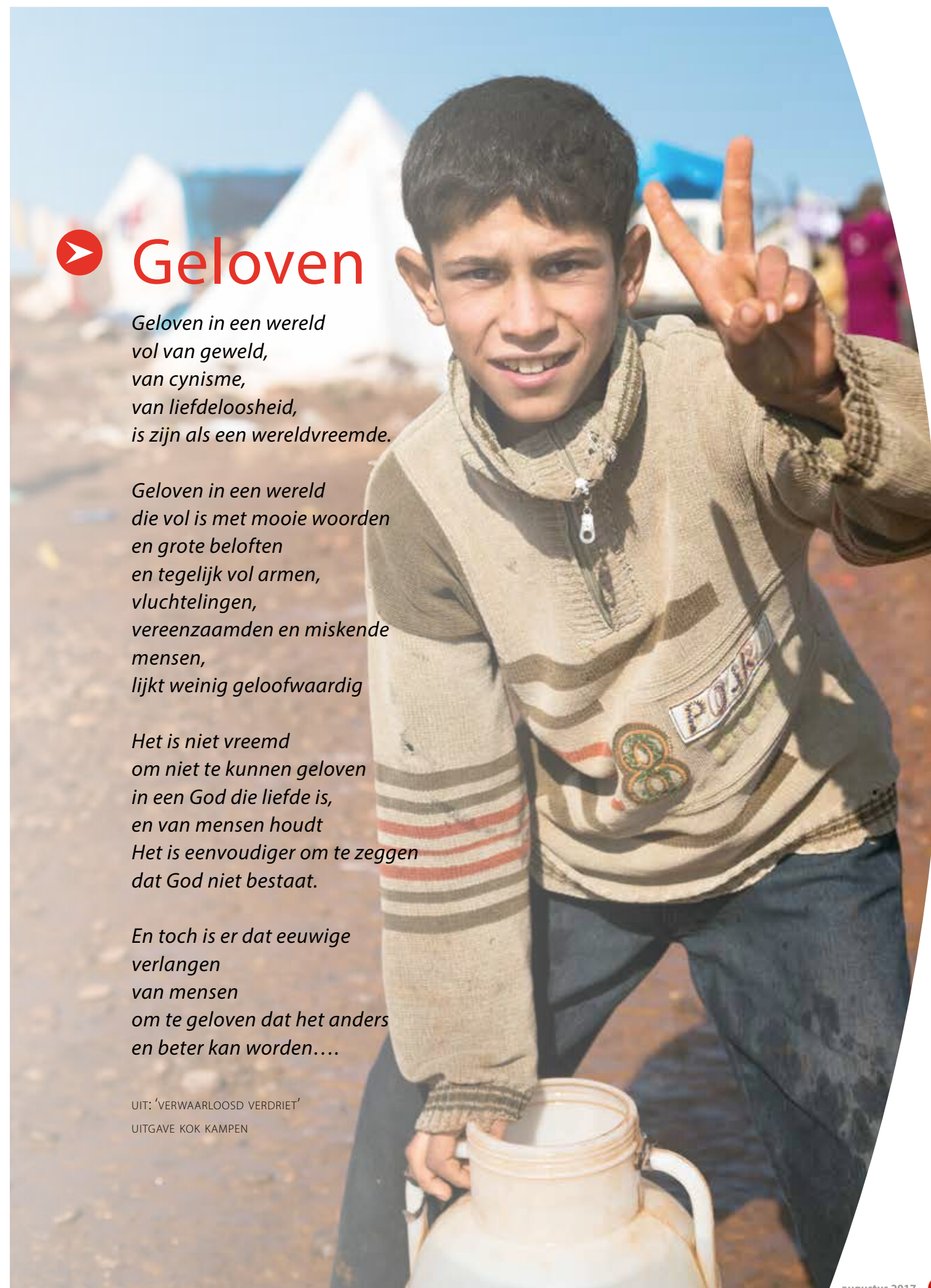
*Geloven in een wereld
vol van geweld,
van cynisme,
van liefdeloosheid,
is zijn als een wereldvreemde.*

*Geloven in een wereld
die vol is met mooie woorden
en grote beloften
en tegelijk vol armen,
vluchtelingen,
vereenzaamden en miskende
mensen,
lijkt weinig geloofwaardig*

*Het is niet vreemd
om niet te kunnen geloven
in een God die liefde is,
en van mensen houdt
Het is eenvoudiger om te zeggen
dat God niet bestaat.*

*En toch is er dat eeuwige
verlangen
van mensen
om te geloven dat het anders
en beter kan worden....*

UIT: 'VERWAARLOOSD VERDRIET'
UITGAVE KOK KAMPEN

➤ Twee nieuwe Johanniter groepen

Dit voorjaar konden we twee nieuwe Johanniter groepen verwelkomen: de vrijwilligers van Rustoord in Lisse en de vrijwilligers van Hospice Katwijk. Beide groepen vallen onder zorgorganisatie DSV|Verzorgd Leven, waarvan al meerdere vrijwilligersgroepen bij Johanniter Nederland waren aangesloten.

Net als andere zorgaanbieders heeft DSV|Verzorgd Leven te maken met veranderingen in de zorg die er toe leiden dat de formele zorg en de informele zorg nóg intensiever gaan samenwerken. Dit was mede de aanleiding om met alle locaties aan te sluiten bij Johanniter Nederland. Wij kunnen onder de vlag van de Johanniter Academie/Vrijwillig Dichtbij vrijwilligers ondersteunen in de veranderde rol. Op dit gebied zal komende tijd dan ook samengewerkt worden met de verschillende locaties van DSV|Verzorgd Leven.

Diverse taken

Voor de vrijwilligers van Rustoord is een dergelijke samenwerking nieuw. We vroegen vrijwilligers-

coördinator José Groeneveld iets meer over haar vrijwilligersgroep te vertellen. Jose: 'Rustoord is een zorgcentrum in Lisse op Protestants Christelijke grondslag. We hebben dertig cliënten op de psychogeriatrische afdeling en vierentwintig op de afdeling somatiek. Gemiddeld werken hier honderdtwintig vrijwilligers. Zij helpen bij de weeksluiting, bij de gezamenlijke maaltijden en begeleiden diverse activiteiten. Ook zijn er vrijwillige chauffeurs op onze eigen DSV bus. Veel van onze vrijwilligers komen binnen via de kerken in Lisse.'

Hoge opkomst

De eerste ervaringen als Johanniter groep zijn positief. José: 'We hebben net een ontzettend leuke

feestweek gehad. Het nieuwe pand, waarin we nu een jaar gevestigd zijn, werd officieel geopend. De vrijwilligers werden getraakteerd op een high tea. Tijdens deze bijeenkomst werd ook Johanniter Nederland geïntroduceerd. We waren aangenaam verrast door de hoge opkomst. Een dergelijke samenwerking is nieuw voor onze organisatie en werd zeer goed ontvangen door de vrijwilligers. Ik verwacht dat wij door deze samenwerking de kwaliteit kunnen verbeteren en onze vrijwilligers meer kunnen aanbieden. Wat ik heel bijzonder vind in de Johanniter-aanpak, is dat er aan de vrijwilligers gevraagd wordt: wat willen jullie, wat hebben jullie nodig? Want er zijn altijd wel mensen die behoefte hebben aan een cursus op een bepaald gebied, of

die iets meer willen weten over dementie. Met dit soort zaken gaan we nu aan de slag. Aan het einde van het jaar wordt er een 'dankjewel avond' georganiseerd voor alle vrijwilligers. Komend jaar zullen dan voor het eerst de Johanniter spelden uitgereikt worden.'

Van harte welkom

Wij heten de nieuwe Johanniter groepen van harte welkom en hopen op een lange en vruchtbare samenwerking. In een volgend nummer laten wij u nader kennis maken met Hospice Katwijk. ➤

KATINKA KERSTING

➤ Vrijwilligersdag Madurodam

Op zaterdag 10 juni organiseerde Johanniter Nederland een feestelijke dag voor haar vrijwilligers in Madurodam. Vrijwilligers uit alle delen van het land waren van de partij.

Ook dit jaar waren de meeste deelnemers aan de vrijwilligersdag alweer ruim van tevoren aanwezig. De dag werd geopend door de voorzitter van Johanniter Nederland, Aernout van Citters, die de aanwezigen bedankte voor hun belangeloze inzet in het afgelopen jaar. Ook ging hij in op de naamswijziging van de stichting naar Johanniter Nederland.

'Hiermee geven we aan dat er door het hele land Johanniter vrijwilligers actief zijn én verwijzen we naar het feit dat we een nationaal onderdeel zijn van een wereldwijd Johanniter netwerk.' Daarna was de beurt aan directeur Lidwien van der Reep die het filmpje over Johanniter Nederland uit het programma *Samen Sterk* onder de aandacht bracht.

Vervolgens kregen de deelnemers een *sneak preview* voorgeschoteld.

In lijn met de naamswijziging was 'Nederland' het thema van deze vrijwilligersdag, vandaar dat die in Madurodam gehouden werd. In de ochtend was er een gezamenlijk programma waarin de *Ik Hou van Holland*-quiz werd gespeeld en in de middag was er gelegenheid om in het mooie weer het park te bekijken. Madurodam bestaat inmiddels alweer 65 jaar en wordt een miniatuurstad genoemd, maar bevat elementen uit het hele land. De afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in innovatie. Zo kan men tegenwoordig zelf containers lossen in de haven van Rotterdam, kazen wegen in Alkmaar of de Oosterscheldekering sluiten.

De vrijwilligersdag was met name gericht op ontspanning en andere vrijwilligers te leren kennen. Na een gezamenlijk kopje koffie kwamen de aanwezigen aan tien tafels te zitten die elk een team vormden in de *Ik Hou van Holland*-quiz. De teams kregen vragen te beantwoorden over onder meer

Nederlandse muziek, film en TV, bekende Nederlanders en politici. Tussendoor waren er intermezzo's waarin de teams elkaar konden uitdagen met andere spelelementen en aan het eind van de ochtend was er een uitgebreid lunchbuffet.

Tijdens het spel bleek dat iedereen aan elke tafel weer andere dingen wist. Dat gaf een heel leuke dynamiek en zo werden serieuze en hilarische momenten met elkaar afgewisseld. In de laatste ronde konden extra punten worden verdiend door het schatten van antwoorden met als beloning een draai aan het rad van fortuin. Uiteindelijk was er, met de nodige dosis geluk, een team dat als winnaar de *Ik Hou van Holland*-trofee in ontvangst mocht nemen. Die is vervolgens aan het secretariaat geschonken, als aandenken aan deze leuke dag. Na de lunch bleek dat er genoeg was om over na te praten, eerst nog een tijd in de zaal en later in het park. ➤

DAVID VAN LENNEP

Er is zoveel te doen en te zien in Nederland. In deze nieuwe rubriek geven wij u tips en ideeën voor uitstapjes die ook leuk zijn om samen met een ouder persoon te doen.

Lelystad

Alleen al het noemen van de naam Lelystad roept buiten Flevoland nogal eens negatieve reacties op. Op de vraag 'waarom dan?', komen algemeenheden als: 'kaal landschap', 'geen sfeer', 'zo nieuw', en dan blijkt vaak dat men de stad zelf niet bezocht, maar deze informatie heeft van horen zeggen. Gelukkig heeft de film 'De nieuwe wildernis' bijgedragen aan een beter imago van Flevoland. Na het lezen van de mogelijkheden die Lelystad biedt voor 'een dagje uit' heeft deze jonge stad hopelijk uw belangstelling gewekt en krijgt u respect voor wat in zo'n vijftig jaar uit het niets is opgebouwd. Volledig kunnen we niet zijn, voor meer informatie verwijzen we u naar www.Lelystad.nl en andere websites.

Bereikbaarheid

Sinds 2012 rijdt de trein door Flevoland. Een rechtstreekse lijn van Vlissingen naar Leeuwarden en Groningen, stopt in Almere en in Lelystad. Vanaf Amsterdam-Centraal rijdt ieder half uur een sprinter via Almere, Lelystad, Dronten en Kampen naar Zwolle.

Stadsbussen brengen u naar Batavia Stad en Bataviawerf en musea Aviodrome en Nieuw Land. Elke dinsdag en donderdag in juli en augustus vaart het historische zeilschip De Stedemaeght als veerdienst tussen Lelystad en Hoorn. www.stedemaeght.nl

Oostvaardersplassen

Een 5.600 ha groot natuurgebied tussen Almere en Lelystad, uniek in Europa. Een moerasgebied met rietvlaktes, ruig grasland en waterplassen waar duizenden paarden, runderen en edelherten, reeën, vossen, hazen, vleermuizen, vlinders, ganzen, lepelaars, aalscholvers en zelfs een broedende zeearend hun plekje gevonden hebben. Maak een wandeling of fietstocht op een van de vele paden.

➤ www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/oostvaardersplassen

Aviodrome

Een luchtvaart themapark van 6.000 m² met een binnen- en een buitenexpositie en diverse activiteiten voor jong en oud; enkele vliegtuigen zijn ook van binnen te bekijken! Een leuk en leerzaam dagje uit. Aviodrome is goed toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. Er worden op aanvraag speciale 'voel'-rondleidingen gehouden voor mensen met een visuele beperking.

➤ www.aviodrome.nl

Museum Nieuw Land

Het museum vertelt het verhaal van de grootste inpoldering ooit: De Zuiderzeewerken. Drie presentaties zijn speciaal voor kinderen gemaakt, met heel veel dingen die zij zelf kunnen doen en onderzoeken. De vaste tentoonstellingen vertellen meer over de prehistorie in Flevoland en de strijd tegen het water in verleden en toekomst. Regelmatig brengt Nieuw Land een grote tijdelijke tentoonstelling over uiteenlopende onderwerpen. Er zijn ook kortlopende, kleinere tentoonstellingen van klimaatgevoelige collecties. Het museum is prima toegankelijk voor rolstoelen, het kreeg daarvoor een 8,2 van de ANWB!

➤ www.nieuwlanderfgood.nl

Natuurpark Lelystad

Kilometers lange fiets- en wandelpaden slingeren door het bosrijke terrein waar przewalskipaarden, imposante edelherten, wroetende zwijnen, elanden, Pater Davidsherten, wisenten, otters en ooievaars te zien zijn. Het is soms wel even zoeken want de dieren leven in zeer ruime gebieden. In het bezoekerscentrum kunt u fietsen huren, zodat u het volledige park kunt bezoeken. Ook voor kinderen is er genoeg te zien en te beleven. Zij kunnen hun kennis bijspijkeren met een speurtocht of rugzakroute, of zich uitleven in de speeltuin. Gratis toegang. Parkeren kost € 3, rolstoelen zijn te huur.

➤ www.flevo-landschap.nl/natuurpark

Belevenissenbos

Het grootste, avontuurlijkste en meest leerzame speelbos van Nederland, 40 ha groot! Het bos en de speeltoestellen zijn geschikt voor kinderen vanaf 6 jaar. Er zijn talloze speelplekken, tientallen speelaanleidingen, kilometers aan routes en waterpartijen. Het natuurspad (ca. 5 km) is een struinroute 'dwars door de wildernis' langs 35 verschillende soorten

Om te onthouden

Flevoland heeft met 2.000 ha het grootste bloembollengebied van Nederland. Ongeveer half april begin mei kunt u een route van 215 km volgen langs de mooiste tulpenvelden in de Noordoostpolder, Dronten www.tulpenroutedronten.nl en Zeewolde www.vvvZeewolde.nl en de Noordoostpolder heeft een heus Tulpenfestival www.stepnop.nl/tulpenfestival.

bomen en struiken, verschillende orchideeën en zo'n 30 soorten broedvogels. Als ze heel veel geluk hebben kunnen ze een bever, boommarter, vos en ree spotten. Het hele bos wordt door vrijwilligers gerund. Daarom is er geen begeleiding, spelen is op eigen risico. De toegang is gratis.

➤ www.belevenissenbos.nl

Bataviawerf

De Bataviawerf, opgericht in 1985 als werkproject voor jongeren, geniet grote internationale faam door de reconstructie van het VOC-schip de Batavia eind jaren '90. De reconstructie van schepen uit de 17de eeuw, uitgevoerd volgens de toen geldende scheepsbouwmethodes zijn hier te ervaren, voelen en ruiken. Vrijwilligers leiden u langs de vele kanonnen die de Batavia rijk is, de kombuis waarbij u zich niet voor kunt stellen dat daar gekookt moest worden voor 341 opvarenden, de Grote Kajuit voor de elite aan boord en 'het gemak' waar het scheepsvolk z'n behoefte moest doen. Ook is de open constructie van de replica van het grootste admiraliteitsschip uit de 17de eeuw, de 7 Provinciën, op de werf te bezichtigen. De werf en ambachten zijn toegankelijk voor rolstoelen. De schepen zijn alleen via trappen bereikbaar.

➤ www.bataviawerf.nl

Batavia Stad

Batavia Stad Fashion Outlet Centre opende in 2001 als eerste outlet in Nederland haar deuren. Na de opening van een derde uitbreiding in mei 2017, telt het centrum inmiddels 150 winkels van ruim 250 internationale modemerken met 30-70% korting. Uit Amsterdam rijdt dagelijks een speciale bus 'Shuttle service'. Vertrek vanaf het Pick-Up Point voor Park Plaza Victoria Amsterdam (retour € 15).

➤ www.bataviastad.nl

JOKE BOS

Johanniter Nederland op televisie

In samenwerking met SBS6 is er een filmpje gemaakt over Johanniter Nederland. Met dit filmpje willen wij een veelzijdig en herkenbaar beeld van onze organisatie geven en het belang van vrijwillige inzet onderstrepen.

Het filmpje van drie minuten is op zaterdag 10 en zondag 11 juni uitgezonden in het programma **Samen Sterk** van SBS6. Samen Sterk is een televisieprogramma waarin wordt getoond hoe we als land, zorgverleners (professionals, vrijwilligers en mantelzorgers) en zorgvragers samen sterk kunnen staan. Er wordt gezocht naar oplossingen en antwoorden voor dagelijkse problemen binnen de zorg.

In het filmpje komen verschillende mensen aan het woord over de inzet van Johanniter vrijwilligers. Gooitske Pool, teammanager bij Amaris Theodotion geeft aan dat door alle veranderingen in de zorg vrij-

willigers voor de bewoners belangrijker zijn dan ooit tevoren. Vrijwilliger Marijke Witteveen vertelt waarom zij zich geroepen voelt om zich in te zetten voor het Johannes Hospitium in Vleuten. Hoofdleidster Ineke de Jonge van de Johanniter vakantieweken legt uit dat onze aangepaste vakanties alleen uitvoerbaar zijn bij de gratie van vrijwilligers.

Het filmpje staat nu op YouTube en is ook te bekijken via onze website www.johanniter.nl. We hopen dat veel mensen het bekijken (en delen via social media), want we zijn trots op ons werk en op onze vrijwilligers! ➡

Winnaar gratis vakantie

De heer J.L. Stein is de winnaar van de gratis Johanniter vakantieweek. Op 18 april is deze prijs op symbolische wijze in de vorm van een cheque aan hem overhandigd door Lidwien van der Reep, directeur Johanniter Nederland.

De Johanniter vakantieweken bestaan dit jaar zestig jaar. Daar staan we in elke vakantieweek op feestelijke wijze bij stil, met onder andere een attentie voor de gasten en de vrijwilligers. Ook was er in het kader van dit lustrum een gratis vakantieweek te winnen. Alle gasten die zich voor 31 maart hadden aangemeld, deden automatisch mee.

Uit alle aanmeldingen werd begin april de winnaar getrokken. De heer J.L. Stein uit Arnhem was de gelukkige. Hij en zijn vrouw hadden zich allebei aangemeld voor de vakantieweek in Lemele van 19 tot 25 augustus. Meneer Stein woont in een verpleeghuis. Een Johanniter vakantieweek biedt het echtpaar de mogelijkheid om toch samen van een vakantie te genieten. Alle zorg tijdens de week wordt dan immers overgenomen door vrijwilligers.

Mevrouw en meneer Stein waren zeer aangenaam verrast toen ze te horen kregen dat ze bovendien voor een van beiden niet hoefden te betalen. Wij hopen dat ze van hun vakantie hebben genoten!

Van de trekking van de prijswinnaar is een filmpje gemaakt dat via onze website te bekijken is. ➡

Warm afscheid van Fernand Pahud

Op woensdag 28 juli was er een feestelijke afscheidsborrel voor Fernand Pahud de Mortanges. Gedurende zeventien jaar was hij Secretaris van de Johanniter Orde.

De Johanniter Orde en Johanniter Nederland zijn twee nauw verwante organisaties. Ze houden beide kantoor in hetzelfde historische pand aan het Lange Voorhout in Den Haag. De Stichting Johanniter Nederland heeft een aantal medewerkers in dienst, de Orde heeft een secretaris in dienst die het bestuur ondersteunt.

Fernand heeft deze functie zeventien jaar vervuld en was daarmee het vaste aanspreekpunt op kantoor. Bestuursleden en medewerkers wisselden, maar Fernand was de constante factor. Naast het feit dat hij door iedereen als persoon werd gewaar-

deerd, was hij een onuitputtelijke bron van kennis als het om Johanniter Orde gerelateerde zaken ging.

De afscheidsborrel werd gehouden in de Haagse Club, een paar huizen verwijderd van het Johanniter kantoor. Hier verzamelde zich een groep van mensen die gedurende die zeventien jaar op enige wijze met Fernand hebben samengewerkt. Er werden veel lovende woorden over Fernand geuit en hij kreeg een aantal persoonlijke cadeaus overhandigd, waaronder een eigen glossy: 'De Fernand'. Hierin was een bonte verzameling herinneringen opgenomen, geschreven door genodigden, van wie de meeste ook aanwezig waren.

Fernand zal door velen gemist worden, maar iedereen begrijpt dat hij meer tijd en ruimte wil om zich met andere zaken bezig te houden. Wij wensen Fernand veel geluk en wij heten zijn opvolger, Christiaan van Nispen tot Sevenaer, van harte welkom! ➡

Nieuw redactielid

In een eerder nummer van het Contactblad lieten we weten dat we versterking zochten voor de redactie. Wij zijn heel blij te kunnen melden dat we inmiddels een nieuw redactielid hebben gevonden. Haar eerste bijdrage vindt u in dit nummer.

Een korte introductie: Sacha Jansen is vrijwilligerscoördinator bij Bavo Europoort in Rotterdam, waar ook Johanniter vrijwilligers actief zijn. Ze houdt van schrijven, teksten redigeren en vormgeving en houdt zich hier in haar werk ook mee bezig. Daarnaast heeft ze veel ervaring met vrijwilligers. Voor de redactie is het bovendien een aanwinst om iemand er bij te hebben uit de regio Rotterdam.

Sacha, hartelijk welkom in de redactie van het *Contactblad*! ➡

Appeltaartconcerten

Stichting Appeltaartconcerten verzorgt concerten waarbij musici van het Nederlands Philharmonisch Orkest te gast zijn bij mensen die niet makkelijk naar een 'gewoon'

concert kunnen gaan, in o.a. verpleeg-, verzorgings- en buurthuizen en zo nu en dan ook in een tbs-kliniek. Het is een echt concert, maar de sfeer is informeel en vriendelijk. Bij zo'n concert werd een paar jaar geleden een keer appeltaart geserveerd en dat werd het geheime wapen om bezoekers te trekken. Dat werd het symbool

voor de warme sfeer van de concerten. Vandaar dus 'Appeltaartconcerten'.

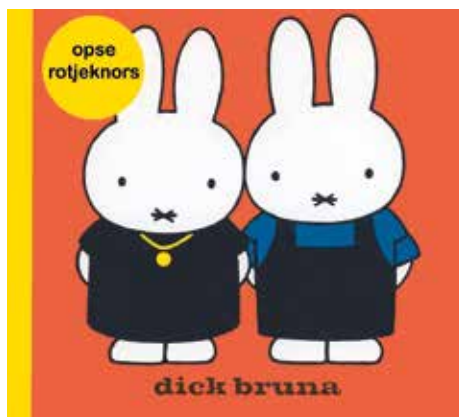
Het doel is om het monotone leven van (vaak kwetsbare) mensen te verrijken met mooie muziek. Voor publiek en musici zijn deze concerten een belevenis want muziek kan veel losmaken, zoals ontroering. Het is ook heel bijzonder dat mensen die niet meer kunnen praten soms wel een liedje meezingen!

Er worden openbare en besloten concerten gehouden, de toegang is gratis met de mogelijkheid een vrijwillige bijdrage te geven aan de uitgang. De steun van vele Appeltaartconcertvrienden, fondsen en sponsors maken de concerten door heel Nederland mogelijk! Voor meer info: www.appeltaartconcerten.nl ➔

Appeltaartconcerten

➤ Een andere Nijntje

Onlangs kreeg ik (oma) een boekje van Nijntje cadeau. Deze keer niet om voor te lezen maar alleen voor mijzelf. Het heet 'opa en opoe pluis opse rotjeknors' en

vertelt in het Rotterdams het verhaal van Nijn die bij opa en oma gaat logeren. Met mijn Rotterdamse wortels een bijzonder cadeau, omdat het mij deed terugdenken aan mijn jeugd en aan mijn vader. Hij gebruikte soms, dacht ik, zelf verzonden woorden en die kwam ik nu tegen in het boekje. Heel vaak las ik onze kinderen en kleinkinderen Nijntjes boeken voor, de meeste ken ik wel uit mijn hoofd. Maar deze versie is me bijzonder dierbaar!

Zoekt u een origineel cadeautje? Nijntjes boeken zijn inmiddels verschenen in 16 streektaalen, zoals het Fries, Achterhoeks, Brabants, Drents en Gronings. ➔

➤ De vele levens van oude kleren

Het is nog niet zo lang geleden dat kleding schaars en dus duur was. Een thuisnaaister, of de huisvrouw zelf, maakte en vermaakte kleren voor het hele gezin, want een hand- of trapnaaimachine behoorde tot een onmisbaar onderdeel van de uitzet. Een nieuwe kinderjas bij voorbeeld, werd gedragen totdat het kind eruit gegroeid was, daarna maakte het in leeftijd volgende kind er weer dankbaar gebruik van en dat ging zo door tot de jas tot op de draad versleten was.

De jas van moeder werd gedragen tot hij niet meer toonbaar was, daarna werd de stof 'gekeerd', van de binnenkant van de nog goede delen werd weer een kinderjasje gemaakt. Gaten in kleren en huishoudtextiel werden versteld, een gat in een trui werd gemaasd en sokken werden gestopt. Pas als het textiel versleten was, ging het in de voddenzak. De voddenkoopman kwam geregeld langs om de zakken op te halen, de voddens werden dan gewogen met een handweger en er werd een (klein) bedrag contant afgerekend.

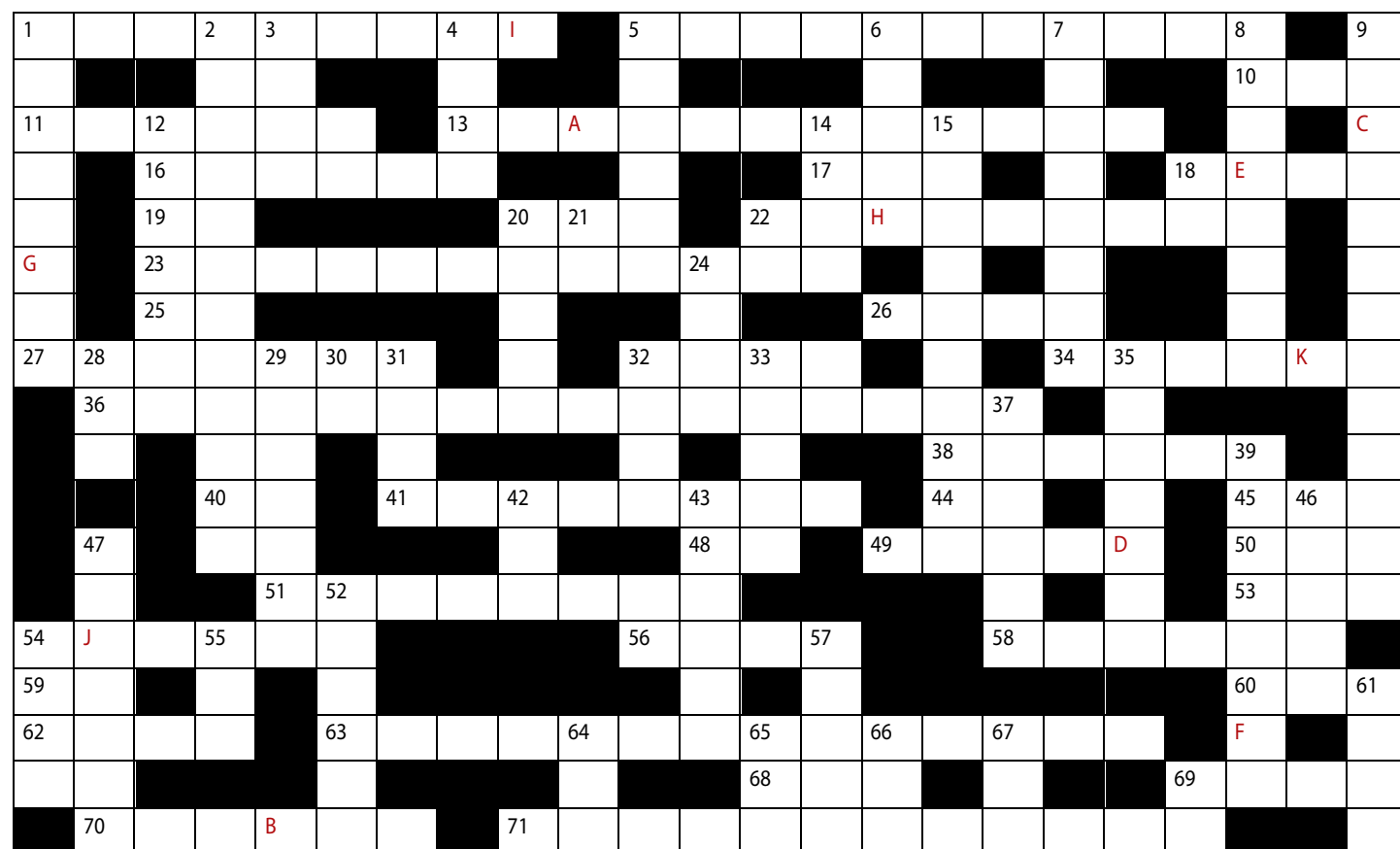

In deze tijd van massatextiel voor afbraakprijzen kunnen we ons dat niet meer voorstellen. Toch is het leuk om te lezen wat onze (voor)ouders met oude kleren deden. Historicus Ileen Montijn beschrijft dat in 'Tot op de draad'. ➔

➤ Spelduitreiking in Duinrand

Op donderdag 8 juni werd er in Duinrand in Rijnsburg een feestelijke avond gevierd in het teken van de spelduitreiking en jubilea van een aantal vrijwilligers. De spelden werden uitgereikt door Aernout van Citters, voorzitter van Johanniter Nederland. Hieraan voorafgaand werd er een heerlijke Indische rijsttafel, met soep en een lekker toetje aangeboden aan de vrijwilligers. Na de uitreiking van de speld en bloemen namens Duinrand was er nog een kopje koffie. ➔

Horizontaal:

1. lange wandeling; 5. onbaatzuchtig; 10. vooravond (eng.); 11. moeilijk; 13. met de hand gemaakt; 16. dansen; 17. estimated time of arrival (afk.); 18. voorbij; 19. beek in Noord-Brabant; 20. oude handelsonderneming; 22. land; 23. uitje; 25. per persoon (afk.); 27. schouwburg; 32. eerste-klas; 34. uur (d.); 36. jaarlijkse publicatie met informatie over het komende jaar; 38. claxon; 40. Evangelische Omroep (afk.); 41. eiland aan de oostkust van Afrika; 44. titel van bekend gedicht van Rudyard Kipling; 45. grootvader; 48. ego; 49. Marokkaanse gehaktballetjes; 50. Hebreeuwse voornaam voor meisjes; 51. Europeaan; 53. gek; 54. componist; 56. wegwacht; 58. hetzelfde; 59. Openbaar Ministerie (afk.); 60. partydrug; 62. prijzig; 63. sport; 68. een zekere; 69. zoogdier; 70. platteland; 71. grand slam toernooi.

Verticaal:

1. perfect; 2. geheel; 3. reisje; 4. vogel; 5. onbeschreven; 6. leegte; 7. geneesheer van een vorst; 8. opdienen; 9. achteraf gezien; 12. lopen; 14. populair taalgebruik voor aangeschoten; 15. living apart together; 20. rust; 21. Oude Testament (afk.); 22. Albert Heijn (afk.); 24. hemel (fr.); 28. groene tuinafscheiding; 29. grondregels van een wetenschap; 30. Europese Unie (afk.); 31. bekend hotel in Parijs; 32. Aziatisch gerecht; 33. eetlust; 35. kunstschilder; 37. geliefde warme drank; 39. niet opgeruimd; 42. Nederlands Forensisch Instituut (afk.); 43. in; 46. kleur; 47. vulmiddel; 52. onbeduidende kleinigheden; 54. rage; 55. lap; 57. haarkleur; 61. schilder; 64. wereld handelsorganisatie; 65. water; 66. hersenonderzoek; 67. guur.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K

Stuur uw antwoord **voor 15 november 2017** naar: redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag of naar: kersting@johanniter.nl. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. Onder de juiste inzendingen verloten we een prachtig gebonden boek over de Johanniter Orde. De winnaar van de puzzel van vorige keer is Gerrie de Jong uit Schoonrewoerd. De oplossing was: LENTEBLOESEM. 🍷

➤ Kerkdienst

We hebben er dit jaar voor gekozen om geen Najaarsdag te organiseren maar een kerkdienst voor en door vrijwilligers. De kerkdienst vindt plaats op zaterdag 28 oktober in de Ontmoetingskapel in Maarn en wordt voorgedaan door ds. Rob Fechner.

De dienst staat geheel in het teken van onze vrijwilligers en de kwetsbare mensen die zij aanraken en voor wie zij zo'n belangrijke rol spelen.

Wilt u ook naar deze speciale kerkdienst komen? Dat kan. Meld u aan met bijgaande antwoordkaart of mail uw gegevens naar info@johanniter.nl. 🍷

➤ Uitnodiging Dementie theater

Zoals u ook in dit Contactblad kunt lezen, is een belangrijk aandachtsgebied van Johanniter Nederland het ondersteunen van vrijwilligers. Dit doen we onder andere door deskundigheidsbevordering op allerlei terreinen. Dit najaar pakken we dit op een heel bijzondere manier aan, namelijk via een theatervoorstelling die wij eenmalig gratis aanbieden aan alle Johanniter vrijwilligers.

Bijgesloten bij dit Contactblad vindt u een uitnodiging voor de voorstelling 'Dag Mama' op 4 oktober. Dit is een educatieve en veelgeprezen voorstelling over dementie. Wij hebben hiervoor gekozen omdat vrijwil-

ligers in de zorg meer en meer te maken krijgen met mensen met dementie en er veel vragen zijn over de omgang met hen. Met deze voorstelling hopen wij u meer begrip en kunde te geven op dit gebied.

Daarnaast is het een inspirerend avondje uit, dat u samen met vele andere Johanniter vrijwilligers kunt beleven en waar u zeker wijzer vandaan gaat! 🍷

AGENDA 2017

september 2017

9 t/m 15 sep Vakantieweek in Lunteren

oktober 2017

04 okt Dementietheater voor Johanniter-vrijwilligers, Theater Gooiland, Hilversum

28 okt Kerkdienst voor Johanniter-vrijwilligers, Ontmoetingskapel, Maarn

november 2017

11 t/m 17 nov Vakantieweek in Wezep

25 nov Feestelijke afsluiting jubileumjaar

SPELUITREIKINGEN

mei 2017 – juni 2017

31 mei DSV|Verzorgd Leven locatie Salem (Katwijk), 6 Johanniterspelden

08 juni DSV|Verzorgd Leven locatie Duinrand (Katwijk), 8 Johanniterspelden, 1 25-jaarsspeld

24 juni Johannes Hospitium de Ronde Venen (Wilnis), 1 Medaille van St Jan

VERA STEIN is sinds 2001 als vrijwilliger actief in het Johannes Hospitium De Ronde Venen te Wilnis. Op de Ridderdag in juni werd zij onderscheiden met de medaille van St Jan, de hoogste Johanniter onderscheiding voor vrijwilligers.

Ik werkte in de gezondheidszorg en hield me bezig met ethische vragen op het gebied van zorg. Het hospice ligt bij ons om de hoek. Hier heb je natuurlijk ook vaak te maken met ethische dilemma's. Daarnaast vind ik het prettig om praktisch bezig te zijn. Dus bedacht ik dat ik wel vrijwilligerswerk in het hospice zou kunnen doen. Tijdens de intake was er een koortje aan het repeteren voor de kersbijeenkomst. Ik zing zelf in een koor, dus dat sprak me meteen al aan. Er bleek plek te zijn voor een kok. Ik kook graag, dus we besloten dat ik eens per veertien dagen zou komen koken. Toen ik stopte met mijn baan, kwamen er vragen of ik ook op andere gebieden in het hospice iets kon doen, bijvoorbeeld een artikel schrijven of iets organiseren. Zo zit ik in de redactie van ons blad *Johannespost* dat eenmaal per maand verschijnt en waarin medewerkers en vrijwilligers worden geïnformeerd over wat er allemaal speelt. Verder ben ik 'inval' gastvrouw, verzorg ik de pr en schrijf stukjes voor de krant als er bijvoorbeeld een open dag is. En ik ben de huisfotograaf. Inderdaad, ik ben een duizendpoot en die veelzijdigheid kan ik als vrijwilliger in het hospice mooi inzetten. Wat me aanspreekt aan deze plek, is dat we in een hospice het laatste stukje leven van een bewoner vreedzaam naar het einde proberen te begeleiden. Nieuwe bewoners en hun familie zijn vaak diep onder de indruk van de sfeer hier. Ze voelen zich, zoals weleens een bewoner zegt, omgeven door 'engelen'. Niet dat wij allemaal van die zwevers zijn, maar we proberen wel rust en geborgenheid te creëren. Verder staat iedereen stevig met twee voeten op de grond want er moet wel gewerkt worden! Ik zelf zit niet aan het bed, maar ik praat wel met de bewoners. Je weet dat ze dood gaan. Soms ken je mensen die hier komen goed, Wilnis is een kleine gemeenschap. Dus het afscheidsritueel als iemand is overleden, kan soms best gepaard gaan met een traan. Maar doodgaan hoort bij het leven, dus we proberen bewust de drempel naar het hospice laag te houden. Ons gebouw staat tegenover een basisschool, de kinderen komen hier ook wel eens. Wij willen binnen onze gemeenschap een huis zijn waar iedereen kan binnenstappen. Het hospice hoort er echt bij, in het dorp is altijd wel een actie waarvan de opbrengst voor het hospice is. Dus nu ik de medaille van St Jan gekregen heb – wat ik zeer bijzonder en eervol vind – ben ik er ook een beetje verlegen mee. Ik ben maar een van de zovelen die hier werken. We doen het met elkaar, anders kan het gewoon niet. 🌟 KATINKA KERSTING

